Ledermøte
Nordland Bondelag
Bodø 15 november 2017

Einar Frogner

Styremedlem i Norges Bondelag

NORGES BONDELAG

Landbruk
i hele landet

Utnytte ressursene og arealene der de er

Tilpasse strukturen til topografi og ikke forsøke å tilpasse Norge til en ”ønska struktur.”

Oppnå størst mulig produksjon basert på arealene

Behovet for matproduksjon øker

- Dilemma: klimaendringene reduserer avlingene, samtidig som behovet for matproduksjon øker i takt med befolkningsveksten

Foto: Tore Høyland

MILJØ-DIREKTORATET

Norsk landbruksvarehandel

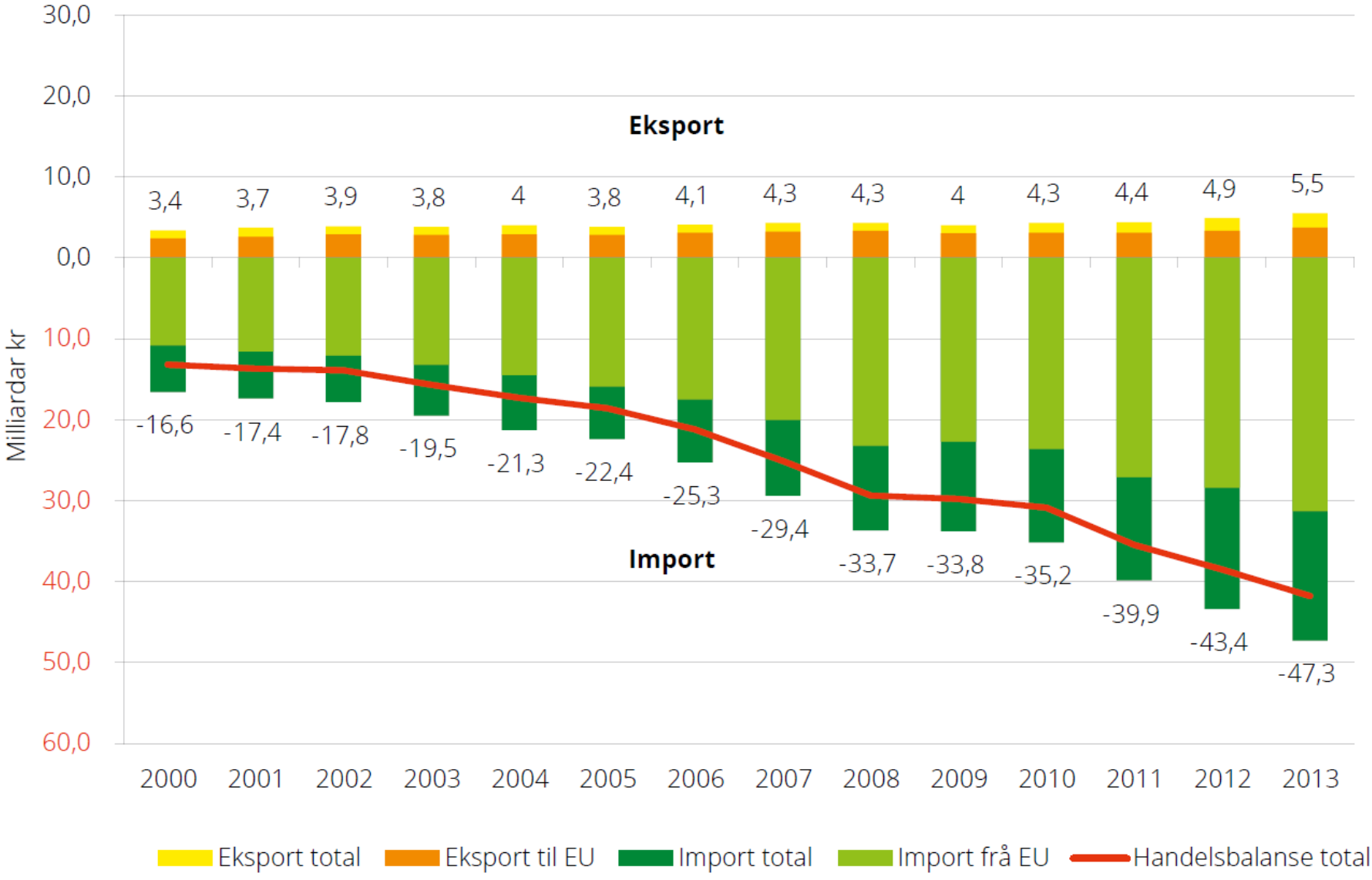

Erna Solberg vant valget

H, FrP, V og KrF = 88

AP, SP, SV, MDG og R = 81

85 er flertall

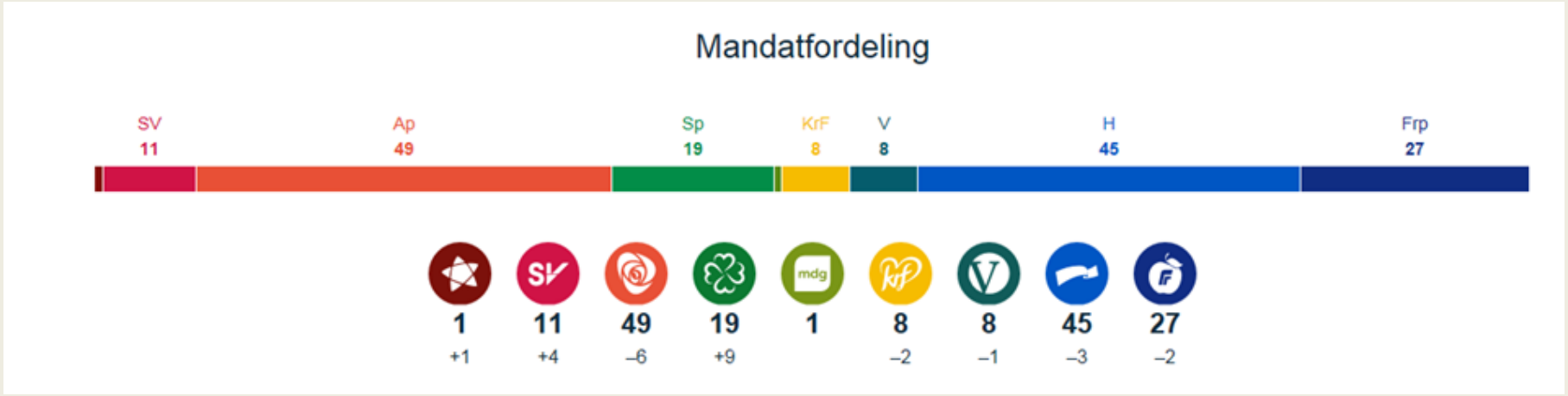

H + FrP = 72

H + FrP + KrF + V = 88

Må ha med <u>både</u> V og KrF

Andre flertallsmuligheter

H/FrP 72 sammen med SP 19 => 91

AP/SP/SV 79 med enten V 8 eller KrF 8 => 87

Næringskomiteen

- SV: Torgeir Knag Fylkesnes
- AP: Nils Kristen Sandtrøen, Terje Aasland, Ruth Grung, Cecilie Myrseth
- **SP: Leder Geir Pollestad**, og Geir Iversen
- KrF: Steinar Reiten
- V: André N. Skjelstad
- H: Ingunn Foss, Margunn Ebbesen, Kårstein Eidem Løvaas , Tom-Christer Nilsen
- FrP: Morten Ørsal Johansen, Oskar Grimstad

Endringer i regjeringa

- Venstre inn ?? Tre ministerposter?
- Ny regjeringserklæring..?
- KrF i opposisjon??
- Ingen samarbeidsavtale??

Ingen reformpause fra Solberg

- Omkamper
- Handlingsrom for endringer utenfor Stortinget
  - Forskrifter
  - Regelverk
  - Klagebehandling

«Med gode politiske rammebetingelser og en skrittvis omstilling kan lønnsomheten i norsk matproduksjon styrkes..»

HØYRE

NATIONEN

Dale varslar meir frislepp og liberalisering

Landbruksministeren varslar meir frislepp og fleire omkampar om Frp får halde fram i regjering. Han vil ikkje talfeste kutt i jordbruksstøtta.

Arbeidsmåter framover

- Forslag til nye løsninger
- Utvikle politikk
- Forhandlinger

To-frontstrategi

- Nei til feil politikk
- Bevare gode ordninger
- Protest og aksjoner

Gjennomslag….

To hovedgrep

- Utvikle politikk for landbruk i framtida
  - Kampen om virkelighetsforståelsen
- Bygge politisk trykk
  - Mot regjeringa og opposisjon
  - Nasjonalt påvirkningsarbeid koordinert på alle tre organisasjonsledd
  - Allianser og felles interesser

Politikkutforming:
Noen aktuelle saker

- Klima
- Dyrevelferd
- Markedsbalansering
- Matmakt
- Bioøkonomi
- Klassisk landbrukspolitikk

NATIONEN

Dales svar til å gjøre om på sauestøtten: – Nei

Jon Georg Dale avviser stortingsflertallets krav om kutt i investeringsstøtten til sauebruk. Han frykter at kutt vil sentralisere produksjonen.

Jon Georg Dale mener kutt i investeringsstøtten er feil medisin mot dårlig markedsbalanse. Foto: Siri Juell Rasmussen

Anders R. Christensen

– Nei.

Klima og landbruk

- Flere viktige politiske prosesser
  – påvirker næringa framover

- Reduserte utslipp - men matproduksjonen skal bestå!

- Reduserte utslipp pr enhet

● Jordbruk er den fjerde største kilden til klimagassutslipp i Norge.

Finner klima-løsninger i fjøset

«Jordbrukets organisasjoner inviteres til et partssammensatt arbeid der det overordnede målet er å kunne inngå en **politisk avtale om hvor mye jordbrukssektoren skal redusere sine utslipp frem mot 2030.**»

«Dersom det ikke lykkes å oppnå enighet med landbruket om hvordan sektorens kostnadseffektive andel kan utløses, vil regjeringen ta initiativ til at nødvendige tiltak kommer på plass.»

Klimasmart Landbruk

- Tiltak på 40 000 gårder
- Rådgiving
  - Utprøving fra i høst
  - For ulik produksjoner fra 2019
- Eierskap til landbrukets klimaløsning

Jakten på
#100løsninger

Gjødselvareforskriften

- Omfatter gjødselvarer av organisk opphav
- Endra krav til spredeareal, tidspunkt m.v ?
  - Påvirker husdyrtetthet
- Økonomiske konsekvenser
- Miljø- og klimaeffekt
  - Drikkevann
  - Vanndirektiv
  - Klimagasser
- Saken på høring fra nyttår

Nydyrking av myr

Stortinget bedt om utredning

- Foreslås et generelt forbud mot nydyrking av myr av klimahensyn (LMD)

Vi konstaterer:

- Konsekvenser ikke godt klarlagt
- Negative effekter for områder og bønder
- Begrenser arealbruken og mulighet for økt matproduksjon
- Settes ikke i sammenheng med øvrig klimaarbeid i næringa
- Balanserer ikke målene i landbrukspolitikken

=> Bondelaget går imot lovforslaget

- Generell skattelette kommer næringa til gode
- Ikke innfridd på
  - Kompensasjon for bortfall av eksportstøtte og større import som følge av art 19 EØS
  - Klimafond i jordbruket
  - Naturskade og flom - forebyggende arbeid
- Ulv – erstatning og oppfølging (Hadeland)
- Kuttet støtten til frivillige organisasjoner

Fordelingsforhandlingene ‘17

- Ramme på 625 mill kroner – Venstre sitt opplegg fikk gjennomslag i Stortinget
- Vi vant slaget om å få Stortinget til å avvise Statens tilbud, men vi tapte slaget om å få Stortingsflertallet til å gå for kronemessig lik inntektsutvikling
- Viktige endringer på flere viktige områder

Jordbruksoppgjør 2018

Fire partssammensatte arbeidsgrupper

- Driftsvansketillegg
- Mjølkeproduksjon på flere kvoter
- Økologisk jordbruk
- Klimaeffekter av tiltak under jordbruksavtalen

+ Teknisk beregningsutvalg klima

Studieopplegg under arbeid

Rovdyr – arbeid nå

- Oppfølging rovdyrtapene i Gran/Hurdal/Toten
  - Erstatning for ekstraarbeid og kostnader med å ha sau og storfe på hjemmebeite

- Kvote lisensfelling ulv –
  - 26 ulv utenfor ulvesona godkjent av KLD
  - Rovviltnemndenes vedtak om tre flokker (24 ulver) innenfor ulvesona er påklaget – avgjørelse før nyttår

- Prosjekt for mer kunnskap om tap av sau og rein til kongeørn på Fosen og i Troms
  - Endring av rovviltforskriften åpner opp for felling av kongeørn forut for skade og uten krav om å identifisere skadevolder - høring

Nødvendige grep for å sikre beitenæringa

- Sauebønder må få et lovhjemlet erstatningsvern etter ekspropriasjonsrettslige prinsipper
- Krokann dommen må følges opp
- Alle tap og følgeskader til beitebrukerne må dekkes av staten

Nødvendige grep for å sikre beitenæringa

- Uttak av rovdyr før beiteslipp må økes
- Lisensfelling av jerv må effektiviseres
- Skadefelling av kongeørn på lik linje som andre rovdyr
- Skadefelling av rovdyr må bli mer effektiv – SNO må bidra sammen med fellingslagene

Nødvendige grep for å sikre beitenæringa

- To delt målsetting må respekteres – også innenfor rovdyrprioritert område
- Beitebruk og matproduksjon må få forrang framfor bestandsmål for rovvilt
- Beitedyra og bonden er klare til å produsere – men politisk mot og gjennomslagskraft til å prioritere beitedyra er nødvendig!

Dyrevelferd

God dyrevelferd grunnlag for høy tillit til norsk mat

- Noe svekket tillit i undersøkelser ?
  - Oppfatning om trange bur, høy dyretetthet, ikke ute, osv
- Dyrevernorganisasjoner presser på
- Allierer seg med kjeder
- Dagens regelverk godt nok?
- Utvikle argumenter for dyrehold

Jordvern – stadig aktuelt

- Ta vare på all matjord
- For lite hensyn i samfunns- og arealplanlegging
- Bedre juridisk vern
- Nasjonal jordvernstrategi må følges opp

Jobbe for en konkret nasjonal handlingsplan

Internasjonal handelspolitikk

- WTO – ministermøte desember
  - Internstøtte - ulike forslag om reduksjoner
    - slår negativt ut for Norge

- Mercosur
  - Brasil, Argentina, Uruguay og Paraguay forhandler også med EFTA
  - Bl.a storfekjøtt

Nå 85 % norskandel (årsmøtevedtak)

Arbeidsgruppe for økt norsk fôrandel

- Samarbeide gjennom en rekke prosjekter og tiltak
- Belyse virkemidler for økt norskandel i fôret og økonomiske og arealmessige konsekvenser av de foreslåtte endringene.
- Beskrive årsaker og forhold som påvirker bruken av kraftfôr i norsk jordbruk
- Vektlegge tiltak som bidrar til redusert klimautslipp fra jordbruket
- Ferdig 2020

- Ikke fast grovfôrutvalg

Åkerbønner Vestfold

Kanaliseringspolitikken - sentral for landbruk over hele landet

- Kanaliseringspolitikkens intensjon: Størst mulig matproduksjon i Norge og å bruke ressursene der de er.
- Korn- og kraftfôrpolitikken er avgjørende for arealbruk og produksjonsfordelinga.
- Hovedvirkemiddel:
  - Kornøkonomi
  - Prisnedskrivingstilskudd
  - Frakttilskudd

FOTOSYNTESEN

DEN ENESTE FORNYBARE OG REELLE VERDISKAPING